

DAŽNIAUSIAI UŽDUODAMI KLAUSIMAI APIE ENERGIJOS VARTOJIMO AUDITĄ

1. Iš ko kyla įpareigojimas Didelėms įmonėms atlikti energijos vartojimo auditą?

Įpareigojimas yra numatytas [Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatyme](#) (toliau – Įstatymas) ir jį įgyvendinančio [Įmonių, kurios nėra smulkiojo ir vidutinio verslo subjektai, energijos vartojimo audito ir ataskaitų pateikimo priežiūros tvarkos aprašo](#) (toliau – Tvarkos aprašas) nuostatose.

2. Kokioms Didelėms įmonėms yra privaloma atlikti energijos vartojimo auditą?

Audito atlikimas yra privalomas tik Lietuvos Respublikoje registruotoms ir jos teritorijoje ūkinę veiklą vykdančioms įmonėms.

Kitas reikalavimas – auditas yra privalomas tik toms įmonėms, kurios pagal Tvarkos aprašo priedą atitinka vieną iš dviejų kriterijų:

- 1) įmonės metinis vidutinis darbuotojų skaičius yra didesnis nei 250;
- 2) įmonės metinės pajamos viršija 40 mln. eurų ir įmonės balanse nurodyto turto vertė viršija 27 mln. eurų.

3. Kur Didelės įmonės privalo atlikti energijos vartojimo auditą?

Audito metu turi būti analizuojama ne mažiau kaip 80 proc. visų Didelei įmonei nuosavybės teise priklausančių pastatų, įrenginių, technologinių procesų ir transportų priemonių, neatsiejamų nuo įmonės veiklos bei būtinų šiai veiklai vykdyti.

4. Kokiomis metodikomis vadovaujantis turi būti atliekamas energijos vartojimo auditas?

Energijos vartojimo auditas yra atliekamas vadovaujantis pagrindiniais audito atlikimo principais, nurodytais [Išsamiojo energijos, energijos išteklių ir šalto vandens vartojimo audito atlikimo viešojo naudojimo paskirties pastatuose metodikoje](#) (toliau – **Pastatų metodika**) ir [Energijos, energijos išteklių ir vandens vartojimo audito atlikimo technologiniuose procesuose ir įrenginiuose metodikoje](#) (toliau – **Technologinių procesų ir įrenginių metodika**).

Auditorius, atsižvelgdamas į Didelės įmonės veiklos specifiką, nustato, kokia iš išvardintų metodikų (arba abejomis) vadovautis atliekant auditą.

5. Kaip dažnai turi būti atliekamas energijos vartojimo auditas? Kas vykdo energijos vartojimo audito atlikimo ir ataskaitų teikimo priežiūrą?

Audito ataskaitos kopiją [VI Energetikos agentūrai](#) (toliau – **Agentūra**) pirmą kartą reikia pateikti ne vėliau kaip 2017 m. liepos 1 d. Vėliau – ne rečiau kaip kas 4 metai po anksčiau atlikto energijos vartojimo audito ne vėliau kaip iki gruodžio 5 d. elektroniniu paštu eainfo@ena.lt duomenų laikmenoje (skaitomu PDF formatu).

6. Kas gali atlikti energijos vartojimo auditą (toliau – Auditas) Didelėse įmonėse?

Auditą Didelėse įmonėse turi teisę atlikti savarankiškai dirbantis fizinis asmuo ar juridinio asmens darbuotojas (toliau – **auditorius**), kuriam teisė atlikti auditą suteikta pagal

[Energijos vartojimo pastatuose, įrenginiuose ir technologiniams procesams audito atlikimo tvarkos ir sąlygų ir energijos vartojimo pastatuose, įrenginiuose ir technologiniams procesams auditą atliekančių specialistų rengimo ir atestavimo tvarkos aprašą](#) (toliau – **Audito atlikimo ir specialistų rengimo tvarkos aprašas**), taip pat Didelės įmonės vidaus ekspertas ir kitų ES valstybių narių kvalifikuoti ir (arba) atestuoti auditoriai. Jei auditas atliekamas kitų ES valstybių narių kvalifikuotų ir (arba) atestuotų auditorių, privaloma pateikti auditą parengusio auditoriaus kvalifikacijos atestato kopiją ir ją patvirtinančius dokumentus su vertimu į lietuvių kalbą.

Pagal šiuo metu galiojančią tvarką yra dviejų tipų auditoriai: energijos vartojimo pastatuose ir energijos vartojimo įrenginiuose bei technologiniuose procesuose. Pavyzdžiui, atliekant pramonės įmonės auditą ir auditoriui įvertinus, kad pastato energijos sąnaudos yra didesnės nei 20 procentų viso energijos balanso, šios įmonės auditą turi atlikti auditorius turintis abu atestatus.

Transporto priemonėse energijos sąnaudas gali įvertinti bei energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių pasiūlymus gali rengti auditorius, kuriam suteikta teisė auditą atlikti įrenginiuose ir technologiniams procesams. Auditorių suvestinę galima rasti šioje [svetainėje](#).

7. Kokie reikalavimai taikomi asmenims, norintiems tapti Didelių įmonių auditoriais?

Asmenys privalo atitikti [Audito atlikimo ir specialistų rengimo tvarkos aprašo 5 straipsnyje](#) numatytus bendruosius ir specialiuosius kvalifikacinius reikalavimus.

Asmenys, siekiantys įgyti atestatą, privalo dalyvauti auditorių mokymo kursuose. Šiuo metu mokymo kursus energijos vartojimui atlikti pastatuose rengia VGTU Aplinkos inžinerijos fakulteto [Pastatų energetikos katedra](#), energijos vartojimo auditui atlikti įrenginiuose ir technologiniams procesams rengia VGTU Mechanikos fakulteto [Mechanikos inžinerijos katedra](#).

Mokymo įstaigai išdavus mokymo kursų baigimo pažymėjimą asmeniui, toliau asmenys yra atestuojami auditorių atestavimo komisijos, po kurios suteikiama auditoriaus kvalifikacija auditui atlikti ir išduodamas atestatas.

8. Kokiais teisės aktais užtikrinamas Didelės įmonės duomenų konfidencialumas?

Pagal **Audito atlikimo ir specialistų rengimo tvarkos aprašą**, auditorius privalo užtikrinti konfidencialumą, laikant paslapyje Didelės įmonės patikėtą informaciją ir neteikiant jos kitiems asmenims, išskyrus teisės aktuose numatytais atvejais. Už šios nuostatos nesilaikymą, auditoriui yra atimamas atestatas ir jis negali atlikti auditų.

9. Ar Didelei įmonei yra privaloma atlikti energijos vartojimo auditą, jei ji yra įgyvendinusi arba įgyvendina nepriklausomos organizacijos pagal atitinkamus ES ir tarptautinius standartus sertifikuotą energijos vartojimo arba aplinkos vadybos sistemą?

Neprivaloma. Tokiu atveju Didelė įmonė [Agentūrai](#) privalo pateikti tos sistemos aprašymą, energijos efektyvumą didinančių priemonių suvestinę, nurodytą [Technologinių procesų ir įrenginių metodikos 6 priede](#) ir energijos vartojimo arba aplinkos vadybos sistemos galiojančio sertifikato kopiją.

Pažymėtina, kad aplinkos vadybos sistema, įgyvendinta pagal tarptautinį standartą ISO 14001:2015 „Aplinkos apsaugos vadybos sistemos. Reikalavimai ir naudojimo gairės“,

yra laikoma apimančia energijos vartojimo auditą tik tokiu atveju, jei ji savyje talpina pagrindinius energijos vartojimo audito principus, nurodytus [Pastatų metodikoje](#) bei [Technologinių procesų ir įrenginių metodikoje](#).

10. Kokią informaciją turi pateikti Didelė įmonė, esant netipinei situacijai (pavyzdžiui, naudojamas turtas yra nuomojamas arba Didelė įmonė vėluoja pateikti auditą)?

Jei Didelė įmonė nedisponuoja nuosavybės teise pastatams, technologiniams įrenginiams, transporto priemonėms, tai šiuo atveju įmonė pateikia Agentūrai raštą, pasirašytą įmonės vadovo, kuriame yra patvirtinama esama situacija bei išvardijami pagal paskirtį nuomojami pastatai, jų nuomos sutarties numeris, data bei sutarties pabaiga. Tie patys reikalavimai yra taikomi technologinių įrenginių bei transporto priemonių nuomai ar išperkamajai nuomai.

Jei Didelei įmonei nuosavybės teise priklauso bent vienas audito subjektų, tai auditą atlieka auditorius pagal atitinkamą metodiką ir parengia atlikto audito ataskaitą. Prie ataskaitos yra pridėdama įmonės vadovo patvirtinta pažyma dėl audito subjektų, nesančių įmonės nuosavybėje, parengta pagal aukščiau nurodytus reikalavimus. Atlikta audito ataskaita su lydraščiu pateikiama Agentūrai skaitomu PDF formatu adresu eainfo@ena.lt.

Jeigu Didelė įmonė vėluoja pateikti auditą, tuomet rekomenduojama netrukus po audito pateikimo termino oficialiai informuoti [Agentūrą](#) apie esamą progresą dėl audito atlikimo.

11. Ar yra numatyta išimtis Didelėms įmonėms, jei jos nuosavybės teise priklausančiam pastatui yra išduotas pastato energinio naudingumo sertifikatas?

Jeigu pastatui yra išduotas pastato energinio naudingumo sertifikatas, Didelė įmonė atlaisvinama nuo prievolės atlikti šio pastato auditą. Tokiu atveju, Didelė įmonė [Agentūrai](#) kartu su Audito ataskaita privalo pateikti ir šio pastato energinio naudingumo sertifikato kopiją.

12. Kokiais atvejais Didelės įmonės gali neatlikti energijos vartojimo audito?

Energijos vartojimo auditas neatliekamas Didelėse įmonėse, kurios yra bankrutavusios, likviduojamos, sustabdžiusios ar apribojusios savo veiklą, iškelta restruktūrizavimo, bankroto byla arba bankroto procesas vykdomas ne teismo tvarka, inicijuotos priverstinio likvidavimo procedūros, nevykdo ūkinės veiklos, nepriklausomai nuo įmonės teisinės formos.

13. Ar yra numatyta parama Didelėms įmonėms už energijos vartojimo audito atlikimą?

Parama numatyta tik Didelės pramonės įmonėms pagal Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos priemonę „Auditas pramonei LT“. <http://ukmin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/es-parama-1/2014-2020-m/auditas-pramonei-lt>

14. Ar yra numatytos sankcijos/baudos Didelėms įmonėms už įsakyme numatyto įpareigojimo nevykdymą?

Valstybinė energetikos inspekcija turi teisę už [Įstatymo 11 straipsnyje](#) numatyto energijos vartojimo auditų neatlikimą ar ataskaitos nepateikimą Didelėms įmonėms skirti įspėjimą, o už pakartotinį per 3 mėnesius nuo įspėjimo skyrimo Įstatymo 11 straipsnyje nurodyto pažeidimo padarymą baudą iki 0,5 procento nuo bendrųjų metinių pajamų.